

Remissvar - betänkande av Narkotikautredningen - Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus (SOU 2023:62)

Ert diarienummer: S2024/00085

Region Sörmland har erbjudits möjlighet att yttra sig gällande Narkotikautredningen - Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus (SOU 2023:62).

Som helhet så är Region Sörmland positivt inställd till de förslag och bedömningar som lämnas i slutbetänkande. Regionen ser att förslagen i utredningen ligger väl i linje med ”Samsjuklighetsutredningens” två slutbetänkanden (SOU 2023:5, SOU 2021:93), till exempel förslagen kring sprututbyte. Region Sörmland anser även att utredningen harmoniserar med de stora dragen i andra större reformarbeten såsom ”En god och nära vård” (SOU 2019:29, 2020:19, 2021:6) samt arbetet med att förbereda för en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47).

Region Sörmland har utifrån Samsjuklighetsutredningen påbörjat en översyn och förstudie kring regionens och kommunernas berörda verksamheter. Och regionen ser att detta utvecklingsarbete även kan inkludera förslagen i slutbetänkandet för narkotikautredningen. Det är positivt att utredningen till viss del även lägger förslag som kan vara gynnsamma om regeringen skulle välja att inte gå vidare med de förslag som presenterats i Samsjuklighetsutredningen.

Ett nytt mål för narkotikapolitiken om att minska narkotikans skadeverkningar är positivt. Detta står inte i motsats till målet om ett samhälle fritt från narkotika, vilket bör kvarstå.

Region Sörmland ser positivt på flera av de förslag som presenteras på gällande skadereducerande insatser och att det sker som ett led i omställningen till nära vård. Regionen delar utredningens syn på att detta bör kopplas till både samsjuklighetsutredningens slutbetänkande samt till omställningen till god och nära vård. Regionen ser dock att de förslag som presenteras kommer kräva både tid och resurser för att genomföra. Att öka primärvårdens roll i en tanke om ”stegvis vård” är bra, men här behöver en stor resurstillförsel till regionerna göras för att skapa förutsättningar till att genomföra förslagen. Vilket också utredningens egen konsekvensanalys



visar.

Region Sörmland ställer sig positiv till förslagen om det förebyggande arbetet. Regionen delar också utredningens syn på att strukturen för arbetet är ömtålig och ytterligare försvagas av att det finns parallella system för olika preventionsområden. Här krävs tydligare och skarpare styrning nationellt. De nationella strukturerna behöver tydliggöra hur preventionsarbetet ska bedrivas och vad det bör innehålla.

Region Sörmland ser även positivt på att tydligare samordna de olika preventionsområdena för att stärka strukturen, vilket med fördel kan ske i länsövergripande samverkan där både kommun och region kan delta. Detta kan även underlätta för de mindre kommuner som har svårt att avsätta personal som fullt ut kan arbeta med förebyggande arbete. Regionen ser därför att det är av vikt att medel ges för den ökade samordning förslagen innebär.

Nedan följer Region Sörmlands synpunkter gällande specifika kapitel i utredningen.

14.1.2 Länsstyrelserna – ett viktigt stöd i det narkotikaförebyggande arbete

Region Sörmland delar utredningens bedömning och ser att det stöd som Länsstyrelsen erbjuder är särskilt viktigt för mindre kommuner. Regionen framhåller därför vikten av kontinuitet i det stöd som Länsstyrelserna erbjuder och att detta stöd organiseras på bästa sätt för att undvika sårbarhet.

14.2 Kommunerna bör i ökad grad samordna det förebyggande arbetet mellan olika sektorer

Region Sörmland delar utredningens uppfattning om att det förebyggande arbetet bör stärkas. Utredningens bedömning att kommunerna i ökad grad bör samordna det förebyggande arbetet mellan olika sektorer är positivt.

14.3 Folkhälsomyndigheten ska få i uppdrag att ta fram kunskapsstöd i syfte att höja kvaliteten i förebyggande arbete

Region Sörmland anser att utredningens bedömning och förslag bör avse att skapa både det hur och vad som efterfrågas ovan samt att det kan öka likvärdigheten i vad som görs i kommunernas förebyggande verksamhet. Om dessa förslag genomförs samtidigt med förslag 14.4 som syftar till att stärka strukturen för tidiga samordnade insatser så ser Region Sörmland positivt på dessa förslag och även hur dessa kan stärka samverkansstrukturen mellan regioner och kommuner på flera områden.



14.4 Satsningarna på att stärka strukturen för samverkan om tidiga insatser bör fortsätta

Region Sörmland ställer sig positiv till förslaget och framhåller att det bör genomföras parallellt med förslag 14.3 om att Folkhälsomyndigheten ska få i uppdrag att ta fram kunskapsstöd i syfte att höja kvaliteten i det förebyggande arbetet.

15.1 Regeringen ska anta ett särskilt program för att förebygga narkotikaanvändning hos barn och unga

Region Sörmland ställer sig positiva till att särskilt program föra att förebygga narkotikaanvändning hos barn och unga tas fram och de förslag som föreslås i programmet.

16.8 Samordningen av vård- och stödverksamheter för barn och unga ska utökas

Region Sörmland anser att det är av vikt att medel ges för den ökade samordningen som förslagen skulle innebära, samt att innan en sådan reform kan ske så ska Socialstyrelsen enligt förslaget ta fram ett tydligt kunskapsstöd runt metoder och organisationsformer för att möjliggöra detta arbete. Implementeringen av ett sådan kunskapsstöd kan med fördel göras länsövergripande och tillsammans mellan region och länets kommuner.

Implementeringen kan då genomföras samtidigt med de förslag som Samsjuklighetsutredningen lämnar i sitt slutbetänkande och de medel som föreslås i utredningen kan adderas till förslagen från Samsjuklighetsutredningen

Regionen ställer sig positiv till förslaget till omformulering av sjukvårdslagen för att tydliggöra regionens ansvar och behovet av samordning med socialtjänsten. Regionen framhåller vikten av att också säkerställa en fungerande vårdkedja i vården för barn eller unga som inte fyllt 21 år, så att det inte uppstår ett glapp i vården efter 18 års ålder.

19.5.1 Socialtjänstens skyldighet att erbjuda stöd till anhöriga bör tydliggöras

Region Sörmland håller med utredningen i bedömningarna i förslag 19.5.1 och 19.5.2 att ansvaret för stöd till anhöriga bör omfattas av de regionala överenskommelserna avseende skadligt bruk och beroende. Detta bör öka förutsättningarna för god tillgänglighet, likvärdighet samt god kvalitet. Hur detta stöd ska se ut kan med fördel, enligt förslag 19.5.4, inkluderas i den nationella anhörigstrategin och förstärkas i de riktade stöd som ges till huvudmännen.

19.5.2 Hälsa- och sjukvården bör erbjuda utbildning om sjukdomstillstånd till enskilda och deras anhöriga

Region Sörmland ställer sig positiv till att ansvaret för stöd till anhöriga bör omfattas av de regionala överenskommelserna avseende skadligt bruk och beroende.

20 Hantering av naloxon och andra opioidantagonister utanför hälso- och sjukvården

Region Sörmland stödjer förslagen om hantering av naloxon och andra opioidantagonister utanför hälso- och sjukvården och att återlämningskravet av sprutor och kanyler tas bort.

21 Förslag om skadereducering och lågtröskelverksamheter

Region Sörmland stödjer förslagen om skadereducerande insatser, lågtröskelverksamheter och en nationell utveckling av sprututbyte.

21.3.1 Sprututbytesverksamheter ska få ett bredare syfte och genomlagförändringar nå fler som injicerar narkotika

Region Sörmland stödjer utvecklingen av sprututbyten och att återlämningskravet av sprutor och kanyler tas bort och ser att detta främjar vård- och stödinsatser och förebyggande insatser samt bidrar till att förenkla behandling av hepatit C och förhindra spridning av blodsmitta.

21.2.4 Lågtröskelperspektiv kan förstärkas och omotiverade krav på drogfrihet ska kartläggas

Region Sörmland stödjer utredningens förslag och ser att det är viktigt att på nationell nivå klargöra vad omotiverade krav inför insatser innebär. Det är viktigt med en likvärdighet i hela vårdkedjan oavsett om insatser ges av kommun eller region. Samverkan mellan kommun och region riskerar försvåras om de olika huvudmännen gör olika tolkningar kring sådana krav.

22.3.2 Statens institutionsstyrelse ska kunna initiera samordnad individuell plan

Region Sörmland ställer sig positiv till att Statens institutionsstyrelse (SiS) ska kunna initiera en samordnad individuell plan (SIP) de författningsändringar som föreslås för att kunna genomföra detta.

22.3.3 Kriminalvården ska kunna initiera upprättandet av en samordnad verkställighetsplan

Region Sörmland ställer sig positiv till förslag om att kriminalvården ska kunna initiera en samordnad verkställighetsplan. Regionen ser också att dessa förslag inte bara kan stärka samverkan i stort mellan de berörda aktörerna utan även stärka förbättringsarbetet runt SIP i stort enligt förslag 22.3.5.



REGION
SÖRMLAND

Handläggare

Håkan Wramner
Välfärd och folkhälsa

Datum

Dokumentnummer

RS-LED24-0210-2

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist
Regionstyrelsens ordförande

Magnus Johansson
Regiondirektör